

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Klub konservativcev je obhajal 70-letnico grofa Hohenwartha z večerno slovesnostjo in so bili pri njej tudi ministri grof Taaffe, Schönborn in Falkenhayn. Na strani nemške levece je vsled tega velika jeza, no grof Taaffe še njo že preboli in tudi vit. Plener, ako doživi 70 let, povabi ga lahko na slovesnost svojo in grof Taaffe pride tudi na-njo, ako ga bode volja! — V državnem zboru je od včeraj proračun za pravosodno ministerstvo v razpravi, govornikov je že 90 oglašanih, velika sreča pa je za-nje in za nas, da ne pridejo vsi na vrsto! — Kakor je sedaj podoba, dobimo postavo o razprodavanju živinske soli in tako se reši že vendar to pereče vprašanje o soli.

Štajarsko. Kakor je znano, obstoji v nemških deželah naših tudi katoliški šulverein in namen mu je skrbeti za ljudske šole, v katerih se poučuje vse na verski podlagi. Po štajarski deželi pa se ta šulverein ne razširja veliko; zakaj ne? Nemška duhovščina misli, da mora država skrbeti za take šole, ne pa kako društvo, saj to ne more nikoli imeti toliko denarja, kolikor ga je treba za verske šole t. j. vse. Katol. šulverein torej nikakor ni enak naše družbi sv. Cirila in Metoda. Kdor torej primerja uni šulverein z našo družbo, naj ne prežre tega ter se naj ne zaletuje v — knezoškofa v Ljubljani, kajti on »maha le po vetru«.

Koroško. Deželni odbor v Celovci je razglasil, da je pisati vsem občinam po celi deželi le nemški, torej tudi slovenskim. Za Boga, odkod ima dež. odbor pravico za tak ukaz? — Šola Podkarnoška postane iz dvojezične enojezična t. j. nemška. Tako hočejo neki stariši sami, to pa jim verjame, kdor more!

Kranjsko. Slavnost sv. očeta mislijo na kmetih povzdigniti s kresovi ter jih bode v soboto večer brž veliko gorelo. — V zadruzi čevljarjev v Ljubljani so si jako križem ter si niso mogli izbrati načelnika, zato jim ga je imenovala vlada. Tudi prav, če čejjo imeti tako.

Primorsko. V Ločniku pri Gorici so zmagali v dveh razredih laški, v prvem pa katol. stranka. S to volitvo pa niso ne ti ne uni zadovoljni; če se volitve ovržejo, mislite obě stranki, da jima je zmaga mogoča. Volilci so precej zmešani in imeti jih je na obě strani. — V Trstu so se laški časnikarji sprli med seboj ter se pretepavajo ne več z besedami v svojih listih, ampak na ulici s palico. To je laška kri!

Hrvaško. V Reki so zmagali pri občinskih volitvah vladni možje, sami fini gospodje. Za denar je vse mogoče. — Sabor, dež. zbor v Zagrebu životari še naprej in kuje na dveh novih postavah; da-si ji dožene lahko v dveh, treh sejah, treba bode štirinajst dni za-nji. Gospoda ima časa.

Ogersko. Civilni zakon še cvili t. j. vlada ga šeiplje ter ne pusti načrta take postave na svitlo, ker se boji — ljudstva. Če je kaj nepotrebno in škodljivo, je taka postava, na katero silijo freimaurerji, menda iz gole prevzetije, ker jim je vlada doslej tako pokorno služila. Še celo svitlega cesarja kličejo na pomoč, vendar tu jim bode izpodletelo.

Vunanje države.

Rim. V četrtek in petek t. j. jutri imajo sv. oče Leon XIII. sv. mašo v cerkvi sv. Petra v pričo romarjev in se pravi, da je te dni najmanj 20.000 romarjev v Rimu. — Kaj sodi kat. cerkev o civilnem zakonu, to je vsebina okrožnice, katero pripravljajo sv. oče do laških skofov.

Italija. Zmérom več se kopiči sleparije, kar se

jo je pri »banka Romana« godilo: tudi dva ministra sta imela pri njej dela. Koliko bode škode za državo, ne da se še preceniti, vendar pa je gotovo, da za več milijonov.

Francija. V tej republiki je sedaj vse v velikem neredu, nihče skorej več ne zna, kako se naj še reši republika, kajti pogreša še mož zaupanja. Prav, ali kje ga dobiti? Vsi so sumnjivi, da se jih drži krivični denar in tudi predsednik Sadi-Carnot je na slabem, ker je v zvezi z možmi, katerim se očita, da ne gledajo, kak je denar, ki jim ga kdo potisne v roko. Tako se godi v brezverni republiki: brez Boga ni blagoslova, ni sreče, ni reda!

Anglija. Zavesa je padla, Gladstone je prinesel v državni zbor načrt postave, s katero se daje Ireem vsaj nekaj pravic in sedaj bode na državnem zboru, da sklene to postavo. Doslej še ni preveč upanje na to.

Nemčija. V državnem zboru je naučni minister rekel, da se poljski otroci morajo učiti nemški jezik iz ozira na državne koristi, ali take sile za to že le ni, posebno v ljudskih solah, kjer se otrok ne more naučiti tujega jezika, zaostane pa gotovo pri drugih, potrebnih naukih. — Tudi judom na Nemškem niso preveč prijazni, ali ker jih ondi ne živi veliko, strpijo še jih lažje, kakor po naših deželah.

Rusija. Vladi je prišlo sedaj v spomin, da še ima iskati pri Bolgarih nekaj nad 2 milj. rubljev, sem od zadnje vojske. Sedaj jih hoče torej imeti, ali pa jih dobi? Težko; kajti sedanji knez ni, po misli ruski vlade, pravi vladar, ali drugega tudi ni, ne znamo torej, kdo ji naj plača ona vsoto.

Bolgarija. Knez Ferdinand se je zaročil s princesinjo Marijo Lojzo Bourbonosko, hčerjo vojvode Parmanskega. Ta zaročka je jako pomenljiva, kajti kar tako »v en dan« se taka ne stori, knez mora torej znati, da ostane — knez bolgarski, če tudi Rusom to ni poljvi.

Srbija. Liberalci še niso prav varni v svoji moči, vendar pa so si že med seboj v laséh. Kakor drugod, tako se jim suče tudi tukaj vse okoli denarja, kdo ga naj več dobi iz državne kase. To je stara pesen!

Turčija. Sultan molči še vedno ter ne reče, je-li zadovoljen z novo ustavo v Bolgariji, ali ne. Zadnje bi radi imeli Rusi, toda sultan je premeten ter rajši molči: tako se ne zameri Rusom in v Bolgariji so s tem zadovoljni, ker jih nihče ne moti v tem, kar izpoznajo za dobro svoji domovini.

Afrika. V Marokanskih deželah vre hudó in misli se, da vzbruhne zdaj, zdaj ustaja. Novega bi v tem ne bilo, saj so ustaje ondi blizo, da vsako leto.

Amerika. Predsednik republike »združenih držav« je Cleveland in razdeljuje sedaj najimenitnije državne službe med svoje ljudi. Tako je tam navada. Vsled tega pa je tudi volitev predsednika tam jako pomenljiva, kajti veliko ljudi dobi vsled nje bogate službe, drugi pa seveda tiste izgubijo. Stalne službe, vsaj take, ki nese, ondi ni.

Za poduk in kratek čas.

Miserere.

Iz češčine preložil J. Sattler.
(Konec.)

Ko so dospeli menihi do slopovja cerkvenega, postavijo se v dve vrsti, in stopivši v cerkev pokleknejo na grobnico (žrf), kjer so z glasom povzdignjenim in slovesnim pevali psalm...

Ob enem je donela tudi godba spremljajoča pesen. A godba bila je podobna bobnačemu gromu, ki se izgublja po nevihti v daljavo; bila je jednaka šumenju vetra, ki je tulil v votlinah skalnih; bila je slična jednozvočnemu hrumenju slapa, padajočega od skale do skale ... kapljam kapljajočim skozi razpokline ... skovikanje skrite sove, ... šumotu uplašene golazni ...

Vse to je bila ona godba in še nekaj, kar se ni dalo razložiti, niti pojmiti; donelo je, kakor odmev orgel, spremljajočih verze veličastne pesmi pokorečega se kralja psalmista, z glasovi in akordi tako velikanskimi, kakor so bile grozne njene besede ...

Potem so se vršili obredi.

Dozdevalo se je skladatelju, ki je poslušal vse to strmé in z grozo, da ni na tem svetu, nego da živi v onem sanjarskem kraljestvu, kjér se kaže vsaka reč v neznani in doslej nevidni podobi ...

Strahovit trepet ga vzbudi iz zavzetja, ki je stiskalo vso njegovo dušo ...

Živci njegovi so se tresli zbok strašne razdraženosti, zobje mu klepetali od trepeta, katerega ni mogel premagati; mraz mu je šinil do kostij.

Menihi so peli v tem hipu nastopne grozne besede:

»In iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea«. (V krivici sem storjen in v grehu me je spočela mati moja).

Ko je zadonel ta verz in odmeval od stene do stene, nastalo je strahovito plakanje, podobno bolestnemu vzkliku, ki izraža vso britkost človeškega srea zaradi storjenih grehov ...

Pesem se je nadaljevala zdaj tuge polno in otožno; zdaj bila je podobna žarku solnčnemu, ki prodira temni oblak po nevihti; ... groznemu blisku sledil je drug ... radost in veselje, dokler se ni utopila nagloma vsa cerkev v nebeskem svitu ...

Kosti menihov so se napolnile z mesom; zaren sij je vzplamtel krog njihovega čela; ... kupola cerkvena se je prelomila in namestu nje se je videlo nebo, svetlo in žareče, kakor vesoljno morje, odprto očem pravičnikov ...

Serafini, ... nadangelji ... angelji in svetniki nebeski so spremljali s himno slovesni ta verz, ki se je dvigal do prestola Božjega, kakor velikanski oblak jasnega kadilnega dima ...

»Auditui meo dabis gaudium et laetitiam, et exultabunt ossa humiliata«. (Stori, da čujem veselje in radost, radujejo se kosti, katere si potrl).

V tem hipu je ta plameneči svet oslepil oči popotnikov; sencí so ga žgale in se krčile, v ušesih mu je šumelo; zgrudil se je brez zavesti na zemljo, ... in ni slišal ničesar več.

III.

Drugi dan so našli blagi menihi tilerske opatiije, katerim je bil že sporočil brat o čudnem obisku večrajšnjem, neznanega popotnika vsega bledega in skoro brez zavesti. »Ali ste slišali že Miserere?« vpraša ga brat nekako porogljivo in se ozre skrivnostno na svojega predstojnika.

»Da!« odvrne skladatelj.

»In kako vam je ugajal?«

»Zapisati ga hočem. Dovolite mi samo kak prostorček v svojem domu in kruha za nekoliko mesecev, in jaz vam zapustim nesmetno delo, tak Miserere, ki opere grehe moje v očeh Gospodovih, ki bode v večni moj spomin, in ki poslavi na veke tudi to opatiijo ...

Menihi so prigovarjali iz radovednosti opata, naj usliši to prošnjo; naposled privoli iz sočutja; kajti imel ga je za blaznega. Skladatelj se naseli v samostanu in začne svoje delo.

Po dnevi in po noči je delal z neumorno gorečnostjo.

Hipno obstoji sredi svojega dela, ker se mu je dozdevalo, da sliši v svoji glavi neko vrtenje in zvenenje, ... zenica se je razširila njegovim očem, skočil je s svojega sedeža: »Tako je! Da, da! ... Ni dvojbe več, ... tako je to, ... da ...«

In iz nova je pisal svoje note z groznično naglostjo, da so se mu čudili vsi, kadar so ga mogli opazovati skrivaj.

Že je napisal psalma prvi verz, ... že tudi sledeče do polovice; ko je pa prišel do tega, kar je zadnjič slišal v gorah, ni mogel dalje.

Napisal je jeden, dva, ... sto, dvesto načrtov; ali vse zaman!

Godba njegova se ni skladala z godbo, katero je imel že napisano; spanec je ubežal; ... ni jedel; ... vročica je razvnela njega glavo; ... bil je že zmeden in blazen. Umrl je naposled, ne da bi mogel končati Miserere, katerega so shranili menihi po njegovi smrti v arhiv in skrbno čuvali, kakor kaj posebno čudovitega.

Ko je starček končal povest, nisem mogel odvrniti svojih očí od tega zaprašnega, starega rokopisa. Zamisljen sem zrl na besede: »Lavabis me, et super nivem dealbabor!« (Operi me, da bodem bel nad sneg.)

Smešnica. »Priatelj,« reče Drvar Senarju, »priatelj, posodi mi za tri, do štiri tedne 200 gld. Strije Mesar mi jih dajo, toda čez zato 5 gld. obrestij.« »Na,« odvrne Senar hitro Drvarju, »na 5 gld. pa pojdi k strijeu, da ti posodijo zelenih 200 gld.«

Razne stvari.

(Brzjav.) Celje: Pri današnji volitvi edleposestnikov v okr. zastop je prišlo 86 volilcev, naših glasov je bilo 51, nasprotnih pa 35, torej sijajna zmaga. Živeli vrli volilci!
Dr. Gregorčec.

(Vojaška obleka.) Domobranski minister predlaga zopet spremembe pri vojaških oblekah, najbolja bode pa ta prememba glede na rdeče hlače pri konjiki; teh poslej ne bode več. Škoda, da so take premembe tako drage.

(Občinske zadeve.) V Ribnici na Pohorji je izvoljen g. Anton Mravljak za župana, občinski svetovalci pa so J. Zapečnik, Gregor Miklavc in Jože Miklavc — vsi vrli narodnjaki.

(Priznanje.) Okrajni šolski svet Ormoški je krajnemu šolskemu svetu pri Sv. Miklavžu in zastopnikom vsolanih občin izrekel pohvalno priznanje, radi dozidanja štirirazrednega novega šolskega poslopja, katero vsem, šolo zadevajočim zahtevam popolno ustreza.

(Slavnost.) Pri č. šolskih sestrah v Mariboru je bila te dni v njih novi veliki dvorani Leonova svečanost. Obiskovalcev jej ni manjkalo, pa je bilo tudi vredno obiskati jo, kajti v besedi in v petji so storila dekleta več, kakor si od taci predstav človek obéta.

(Prošnja.) Nemški cesar je dobil te dni čudno prošnjo. Neka udova ga srčno prosi, naj ji pove, česa se naj ona poprime, da more sebe in svojo hčerko preživiti. Ob enem pa še udova pristavlja, naj še popraša cesar svojo ženo, če nima kake obnošene obleke za nje hčerko. Ona jo lepo prosi za njo.

(Nestrpnost.) V Mariboru je prazno mesto pomožnega učitelja za ljudske šole v mestu. Plača znese v celem 480 gld. To ni Bog zna, koliko, vendar pa se nje ne dobi učitelj, ako ni — nemiškega pokolenja. Tako hoče pragermana Králíka papirno glasilo.